

(СИД) Основы палеографии

1	Название дисциплины	(СИД) Основы палеографии
2	Курс обучения, специальность	1 курс. Специальность «История (по направлениям)»
3	Семестр обучения	2
4	Количество кредитов	1,5
5	Ф.И.О. лектора	Д.и.н., доцент А.И. Груша
6	Цели изучения дисциплины	<ul style="list-style-type: none"> - дать представление о происхождение кириллического письма; - Охарактеризовать основные признаки письма; - ознакомить с графическими видами письма (устав, полуустав, скоропись) - показать зависимость различных графических видов письма от различных сфер его функционирования; - ознакомить с основными этапами развития различных графических видов письма.
7	Пререквизиты	История
8	Содержание дисциплины	<p>Введение. Цели, задачи и предмет палеографии. Понятие “практическая палеография”. Науки, который наиболее тесно связаны с палеографией: эпиграфика, дипломатика и кодикология.</p> <p>История изучения белорусской палеографии. Происхождение буквенно-цифрового состава кириллицы</p> <p>Общие теоретические положения</p> <p>Классификация письма.</p> <p>Церковное письмо, письмо читальных книг и деловое (или дипломатическое) письмо.</p> <p>Характер и направление развития каждого из типов письма.</p> <p>Графические виды (устав, полуустав, скоропись) и разновидности письма (каллиграфическое или сложное, регулятивное или упрощенное, беглое или простое, смешанное).</p> <p>Признаки письма.</p> <p>Письмо XI – первых двух третей XIV в.</p> <p>Письмо последней трети XIV – первой половины XVI в.</p> <p>Письмо второй половины XVI–XVII в.</p>

9	Рекомендуемая литература	<ol style="list-style-type: none"> 1. Альбом палеаграфічных здымкаў (з электронным дадаткам) : дапаможнік / А. І. Груша, А. М. Латушкін. Мінск 2014. 2. Груша А. І. Беларуская кірылічная палеаграфія: вучэбны дапаможнік для студэнтаў гістарычнага факультэта. Мн., 2006. 3. Груша А. Рэлігія-мова-пісьмо: пра сутнасць устава і паўустава XI – першай паловы XVI ст. // Беларускі гістарычны часопіс. 2007. № 9. 4. Жуковская Л. П. Развитие славяно-русской палеографии (в дореволюционной России и в СССР). М., 1963. 5. Истрин В. А. 1100 лет славянской азбуки. 2-е изд. М., 1988. 6. Каманин И. Главные моменты в истории развития южнорусского письма в XV–XVIII вв. // Палеографический сборник. Материалы по истории южнорусского письма в XV–XVIII вв., изданные Киевской комиссией для разбора древних актов. Киев, 1899. Вып. 1. 7. Карский Е. Ф. Славянская кирилловская палеография. М., 1979. 8. Куль-Сяльверстава С. Я. Беларуская палеаграфія: Навучальны дапаможнік па аднайменнаму курсу для студэнтаў спецыяльнасці Г 05.01.10 – Гісторыя з дадатковай спецыяльнасцю культуралогія. Гродна, 1996. 9. Лазутка С., Гудавичюс Э. Первый Литовский статут. Вильнюс. 1983. [Т.] I. Ч. 1. Палеографический и текстологический анализ списков. 10. Черепнин Л. В. Русская палеография. М., 1956. 11. Щепкин В. Н. Русская палеография. 3-е доп. изд. М., 1999.
10	Методы преподавания	<p>Лекционно-диалоговые занятия с использованием элементов практического занятия, беседы, обсуждения.</p> <p>Семинары Формы занятий: тематические обсуждения «круглый стол», учебная конференция.</p>
11	Язык обучения	Русский, белорусский
12	Условия (требования), текущий контроль	<p>– Регулярное посещение занятий.</p> <p>– Выполнение практических заданий</p> <p>Устный ответ на зачёте.</p>
13	Форма текущей аттестации	Зачет

(СГД) Асновы палеаграфіі

1	Назва дысцыпліны	(СГД) Асновы палеаграфіі
2	Курс навучання, спецыяльнасць	1 курс. Спецыяльнасць «Гісторыя (па напрамках)»
3	Семестр навучання	2
4	Колькасць крэдытаў	1,5
5	Ф.І.Пб. лектара	Д.г.н. дацэнт А.І. Груша
6	Мэты вывучэння дысцыпліны	<ul style="list-style-type: none"> - даць уяўленне аб паходжанне кірылічнага пісьма; - ахарактыразаваць асноўныя прыкметы пісьма; - азнаёміць з графічнымі відамі пісьма (устаў, паўустаў, скорапіс) - паказаць залежнасць розных графічных відаў пісьма ад розных сфер яго функцыянавання; - азнаёміць з асноўнымі этапамі развіцця розных графічных відаў пісьма.
7	Прэрэквізіты	Гісторыя
8	Змест дысцыпліны	<p>Уводзіны. Мэты, задачы і прадмет палеаграфіі. Паняцце “практычная палеаграфія”. Навукі, які найбольш цесна звязаны з палеаграфіяй: эпіграфіка, дыпламатыка і кадзікалогія.</p> <p>Гісторыя вывучэння беларускай палеаграфіі.</p> <p>Паходжанне літарна-лічбавага складу кірыліцы</p> <p>Агульныя тэарэтычныя палажэнні</p> <p>Класіфікацыя пісьма.</p> <p>Царкоўнае пісьмо, пісьмо чытальных кніг і дзелавое (ці дыпламатычнае) пісьмо.</p> <p>Характар і кірунак развіцця кожнага з тыпаў пісьма.</p> <p>Графічныя віды (устаў, паўустаў і скорапіс) і разнавіднасці пісьма (каліграфічнае ці складанае, рэгуляванае ці спрошчанае, беглае ці простае, змешанае).</p> <p>Прыкметы пісьма.</p> <p>Пісьмо XI – першых дзвюх трацей XIV ст.</p> <p>Пісьмо апошняй трэці XIV – першай паловы XVI ст.</p> <p>Пісьмо другой паловы XVI–XVII ст.</p>

9	Рэкамендаваная літаратура	<ol style="list-style-type: none"> 1. Альбом палеаграфічных здымкаў (з электронным дадаткам) : дапаможнік / А. І. Груша, А. М. Латушкін. Мінск 2014. 2. Груша А. І. Беларуская кірылічная палеаграфія: вучэбны дапаможнік для студэнтаў гістарычнага факультэта. Мн., 2006. 3. Груша А. Рэлігія-мова-пісьмо: пра сутнасць устава і паўустава XI – першай паловы XVI ст. // Беларускі гістарычны часопіс. 2007. № 9. 4. Жуковская Л. П. Развитие славяно-русской палеографии (в дореволюционной России и в СССР). М., 1963. 5. Истрин В. А. 1100 лет славянской азбуки. 2-е изд. М., 1988. 6. Каманин И. Главные моменты в истории развития южнорусского письма в XV–XVIII вв. // Палеографический сборник. Материалы по истории южнорусского письма в XV–XVIII вв., изданные Киевской комиссией для разбора древних актов. Киев, 1899. Вып. 1. 7. Карский Е. Ф. Славянская кирилловская палеография. М., 1979. 8. Куль-Сяльверстава С. Я. Беларуская палеаграфія: Навучальны дапаможнік па аднайменнаму курсу для студэнтаў спецыяльнасці Г 05.01.10 – Гісторыя з дадатковай спецыяльнасцю культуралогія. Гродна, 1996. 9. Лазутка С., Гудаевичюс Э. Первый Литовский статут. Вильнюс. 1983. [Т.] I. Ч. 1. Палеографический и текстологический анализ списков. 10. Черепнин Л. В. Русская палеография. М., 1956. 11. Щепкин В. Н. Русская палеография. 3-е доп. изд. М., 1999.
10	Метады выкладання	Лекцыйна-дыялогаваыя заняткі з выкарыстаннем элементаў практычнага заняткі, гутаркі, дыскусіі. Формы семінарскіх заняткаў: тэматычная дыскусія «круглы стол», вучэбная канферэнцыя.
11	Мова навучання	Руская, беларуская
12	Ўмовы (патрабаванні), бягучы кантроль	– Рэгулярнае наведванне заняткаў. – Выкананне практычных заданняў Вусны адказ на заліку.
13	Форма бягучай атэстацыі	Залік